

قطعات عالی نستعلیق در کتاب جام گیتی‌ها

جام گیتی‌ها

گزیده آثار اسفندیار ستارپور (عبدا...)

«جام گیتی‌ها» در بردارنده‌ی چهل اثر خوش‌نویسی است که ۲۴ قطعه‌ی آن به آثار «جلی‌نگاری» و «ترکیب‌بندی» عبارات دینی و اشعار اختصاص دارد. چهارده اثر نیز در قالب آشنای «چلیپا» به نگارش درآمده و دو سیاه مشق نیز در لابه‌لای قطعه‌ها خودنمایی می‌کند.

تمام قطعات مندرج، به جز یک قطعه، توسط تذهیب‌کاران حاذق به شمایل گل و برگ، اسلیمی، لچکی، بته و شمسه زینت داده شده‌اند و هم‌نشینی بین خط و تذهیب در این قطعات به خوبی میسر شده است.

مقدمه‌ی یک صفحه‌ای و کوتاه این مجموعه از استاد عباس اخوین است. که خطوط جام گیتی‌ها به لحاظ شیوه و سبک کار، هیچ‌گونه قرابتی با شیوه‌ی استاد نامدار هنر خوش‌نویسی، یعنی استاد اخوین ندارد، بر این اساس مطالب مقدمه، بسیار کلی و دربارگی و خوش‌نویسی است و به این که خوش‌نویس این اثر چه ویژگی‌هایی را در کار آورده، هیچ‌گونه اشاره‌ای نشده است؛ فقط می‌خوانیم که این مجموعه «حاصل سال‌ها تلاش و مداومت در مشق و بهره‌مندی از استادان گذشته و حال است». درحالی‌که در آثار ستارپور هیچ ردپایی از استادان گذشته‌ی خط دیده نمی‌شود. آن‌چه در این قطعات خود را برای بیننده‌ی اهل فن آشکار می‌کند، دل‌بستگی و صف ناپذیر حروف، مفردات، ترکیبات و کلمات ایشان به سبک و شیوه‌ی پرترفدار استاد غلامحسین امیرخانی است. ستارپور با کوششی قابل‌توجه به اجرای مجدد قطعات ایشان دست زده و انصافاً در برخی از موارد به حریم هنری استاد و قوت قلم ایشان نزدیک شده است.

ستارپور در ترکیب‌بندی این مجموعه بسیار وامدار استاد امیرخانی است. او با سعی و ممارست برای انطباق دل و قلم خود با دل و قلم استاد امیرخانی، متحمل

زحمات طاقت‌فرسایی شده است.

قطعات صلوات (ص ۶)، ولاتحسین ... (ص ۷)، علی مع الحق (ص ۹)، علی ولی‌الله (ص ۲۸)، ولاتقف (ص ۲۶) و موارد دیگر، از بازنویسی چندین‌باره و مستمر آثار تراز اول استاد امیرخانی حکایت دارد که گاه هنرمند، آینه‌ی نقش را به زیبایی اصل آن، تجلی داده است. اسفندیار ستارپور نام متواضعانه‌ی «عبدالله» را زیر قطعات خود اجرا می‌کند.

چلیپاهای زیبا و وزین ستارپور، نشانگر همان طراوت شیوه‌ی امیرخانی است و گواه مقاومت و استقامت قلم وی در اجراهای مکرر دوایر است. این فقط در سایه‌ی کثرت مشق میسر می‌شود و سرمایه‌ی ستارپور در این راه نفس‌گیر، چیزی جز سخت‌کوشی نبوده است.

کاش این مجموعه دست کم در کنار مقدمه‌ی استاد اخوین، اظهارنظر فنی استاد امیرخانی را بر پیشانی خود داشت و از این توفیق بی‌بهره نمی‌ماند. در کنار سیاه‌مشق‌ها می‌شد روایت امیرخانی را درباره‌شان به نظاره نشست.

چلیپاهای صفحات ۱۴ و ۱۵ و موارد مشابه، پاکیزه‌نویسی و تسلط همه‌جانبه‌ی ستارپور را به نمایش گذاشته‌اند و اندام پُر دور و پر جنبش کلمات و توزیع زیبای کشیده‌ها کمک کرده‌اند که عیار چلیپا به چشم‌نوازی آن کمک شایانی کند.

ستارپور در کنار خوش‌نویسانی، چون حسین غلامی و محمدعلی قربانی، شیوه‌ی استاد امیرخانی را با عشق و علاقه برگزیده و آثار مندرج در کتاب جام گیتی‌ها نشان می‌دهد که در این آزمون، یعنی جذب نکته‌ها و لطافت خط امیرخانی، توفیق یافته است. شاید اگر استاد امیرخانی در اظهارنظری روشن می‌کرد که هم اکنون ۲۰ تا ۲۵ نفر خط نستعلیق را در نهایت کمال می‌نویسند، به اعتبار همین قطعات، اسفندیار را نیز در انتهای این فهرست نه چندان بلند برای کشوری بزرگ و نستعلیق‌نویس باید قرار می‌دادیم.

رشد آموزش

